

چرا صدا و سیما از آپارات شکایت کرد؟

صدا و سیما به جای تغییر رویه و بهبود عملکرد خود راه را در حذف دیگران دیده تا در زمینی بدون رقیب به یک تازی خود ادامه دهد. حکم تبرئه مدیر آپارات از شکایت سازمان صدا و سیما یک بار دیگر نشان داد دوران انحصارطلبی به پایان رسیده و دیگر نمی‌توان با نگاه ایدئولوژیک و استفاده از ابزار زور تنها رسانه رسمی کشور باقی ماند.

به گزارش سایت خبری پرسون، شکایت سازمان صدا و سیما علیه محمدجواد شکوری مقدم، مدیر و موسس آپارات، به اتهام «عرضه، پخش و انتشار اثر متعلق به دیگری بدون اجازه قانونی»، در محاکم کیفری پیگیری شده و در نهایت پس از اقدامات قضایی و رسیدگی‌های معمول در نهایت هیئت شعبه ۱۹ دیوانعالی کشور «به موجب دادنامه شماره ۱۴۰۳۰۶۳۹۰۰۰۰۴۹۳۹۰۱ مورخ ۱۴۰۳/۰۶/۱۹» حکم برائت محمد جواد شکوری مقدم را از اتهام انتسابی صادر و اعلام کرد.

در دی ماه سال گذشته جلی رئیس سازمان صدا و سیما در نامه‌ای خطاب به رئیس جمهور وقت ابراهیم رئیسی خواستار مسدود کردن پلتفرم فیلیمو شده بود. جلی در این نامه نوشته بود: «متأسفانه سکوی فیلیمو بدون توجه به مقررات، به دفعات در حوزه تولید و انتشار سریال‌ها، از اخذ مجوز استنفاف کرده و در مورد اخیر با انتشار قسمت اول سریال سقوط که با موضوعی کاملاً امنیتی و بدون اخذ هرگونه مجوزی ساخته و منتشر شده است، سیاست‌های نظام در خصوص نحوه حضور و فعالیت برخی بازیگران که در حوادث و اغتشاشات اخیر به ارکان نظام توهین کرده و با پناه بردن به شبکه‌های سعودی- صهیونیستی قصد رهبری حوادث و ناآرام کردن فضای امنیتی کشور را دارند نیز، مدنظر قرار نداده است. در همین راستا این پلتفرم با برهم زدن رویه‌های ممیزی محتوا، مالا تامین مالی چهره‌های بعضاً مغرض را که محلی برای حضور در رسانه ملی و یا تولیدات سینمایی دارای مجوز از وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی ندارند بر عهده گرفته است. به عنوان مثال و از قرار اطلاع برخی از چهره‌ها که حضور در جشنواره فیلم فجر و یا تولیدات رسانه ملی به اصطلاح تحریم کرده‌اند در حال حاضر با بازی در آثار این پلتفرم و یا دریافت پیش پرداخت‌های قابل توجه ضمن دهن‌کجی به ارکان نظام، از این طریق به حیات سیاسی خود ادامه می‌دهند.» متن تند این نامه نشان می‌دهد که مشکل سازمان صدا و سیما با سکوه‌های اینترنتی که در فضای مجازی تولید محتوا می‌کنند ریشه‌ای‌تر از این حرف‌ها است.

چرا صدا و سیما از آپارات شکایت کرد؟

در آذر سال ۱۴۰۱ بود که محمدجواد شکوری مقدم در صفحه شخصی خود نوشت: «امروز حکم جدید کیفری بنده با شکایت شاکی همیشگی، سازمان صدا و سیما از آپارات، صادر و ابلاغ شد. در این حکم، با عدم توجه به کاربرمحور بودن آپارات، مسئولیت محتوای صدا و سیما که توسط کاربران در سایت آپارات بارگذاری شده را متوجه مدیر سایت دانسته‌اند.»

صحبت‌های مدیر و موسس مجموعه آپارات بلافاصله با پاسخ رئیس سازمان صدا و سیما همراه شد. جلی درباره شکایت سازمان صدا و سیما از آپارات گفت: «بخش حقوقی ما نه فقط از آپارات که از هر حوزه‌ای که قوانین را زیر پا بگذارد، شکایت می‌کند. ما برای دفاع از حق خود از برخی پلتفرم‌ها که حق کپی رایت و پخش را رعایت نکرده یا خلاف قانون عمل می‌کنند، شکایت می‌کنیم؛ البته شکایت ما برای بار اول نیست و هر وقت منافع سازمان صداوسیما با نقض قانون نادیده گرفته شود، شکایت کرده و مرجع صالح قضایی به شکایت رسیدگی می‌کند و ما هم تابع قانون هستیم.»

البته ماجرای این دعوا قدیمی‌تر از این حرف‌ها بود به شهریور ۱۴۰۰ برمی‌گشت. جایی که سازمان صدا و سیما ضمن شکایت از آپارات اپلیکیشن این سکوی دیجیتال را هم از کافه بازار حذف کرد. مدیر مالکیت فکری و حقوق بین‌الملل سازمان صداوسیما درباره دلایل شکایت سازمان صدا و سیما از آپارات دو دلیل را ذکر کرده بود. اول؛ نقض حقوق مالکیت فکری سازمان صداوسیما و دوم؛ عدم اخذ مجوزهای لازم از سازمان صداوسیما برای فعالیت در عرصه صوت و تصویر فراگیر در فضای مجازی.

صحبت‌های او بلافاصله با واکنش مدیر و موسس مجموعه آپارات و فیلیمو مواجه شد و او در توضیحاتی به تشریح دقیق فرآیند قانونی فعالیت وب سایت آپارات پرداخت: «اما درباره نقض حقوق مالکیت فکری سازمان و نداشتن مجوزهای لازم، ضمن جلب توجه شما به قانون اهداف و وظایف وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و مفاد ماده ۲ آن و همچنین مفاد آیین‌نامه سازمان‌دهی و توسعه رسانه‌ها و فعالیت‌های فرهنگی دیجیتال، موضوع تصویب‌نامه‌ی مورخ ۱۳۸۹/۰۸/۰۳ هیات وزیران به اطلاع‌تان می‌رسانم. سایت آپارات و شرکت متولی آن، به‌جز مجوزهای دیگر دارای مجوز رسانه کاربرمحور موضوع ماده ۲ آیین‌نامه مذکور از مرکز رسانه‌های دیجیتال بوده ضمن آنکه در جشنواره تولید محتوای دیجیتال که در شهریورماه امسال برگزار شد، از سوی معاون محترم وزارت ارشاد و رئیس مرکز فناوری اطلاعات، آقای موسویان، سایت آپارات به‌عنوان پربیننده‌ترین رسانه دیجیتال ایرانی اعلام شد. مضافاً آن‌که در همان جشنواره، رئیس محترم بنیاد علمی نخبگان، آپارات و استارت‌آپ‌های دیگر ایرانی را جزء هفت رتبه‌ی اول الکسا در ایران معرفی کردند. به‌جز این، سایت فیلیمو نیز دارای مجوز سامانه نمایش درخواستی VOD از سازمان سینمایی و امور وزارت ارشاد است؛ بنابراین

فعالیت‌های این مجموعه تماماً منطبق بر قوانین و مقررات جاری کشور و دارای مجوز است.»

او در این نامه اشاره کرده که فیروزآبادی دبیر شورای عالی فضای مجازی در مصاحبه‌ی مورخ ۲۳ مهر خود درباره‌ی سایت‌های آپلود فیلم و آثار تصویری نکاتی را مطرح کرد از جمله «باید کسانی که اجازه دارند در این سایت‌ها فیلم آپلود کنند، مشخص باشند» که در سایت کاربرمحور آپارات این نکته مهم رعایت می‌شود و همچنین ایشان درباره عملکرد این سایت‌ها نیز بیان کرده‌اند وظیفه و مسئولیت با وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی است و همچنین درباره‌ی مفهوم صوت و تصویر فراگیر گفتند اختلاف‌نظرهایی وجود دارد که در حال بحث و گفتگو درباره آنها هستیم.» این توضیحات نشان داد مشکل اصلی صدا و سیما با این پلتفرم‌ها دلایل دیگری دارد.

با صدور حکم تبرئه برای مدیر و موسس آپارات بیش از گذشته مشخص شد که دغدغه مدیران سازمان صدا و سیما نه قانون که حفظ انحصارطلبی این سازمان بر فضای رسانه‌ای کشور است.

چرا صدا و سیما با سکوهای پخش محتوای مجازی مشکل دارد؟

از مدت‌ها پیش که فضای مجازی میان مردم بسیار فراگیر شد و مردم به برنامه‌هایی خارج از برنامه‌های سازمان صدا و سیما که بسیار هم جذاب‌تر هم بود دسترسی پیدا کردند مخالفت‌های صدا و سیما به دلیل شکسته شدن انحصار این سازمان در فضای رسانه و سرگرمی آغاز شد. ظهور وی.اُ.دی‌ها ضربه محکمی به پیکر سازمان وارد آورد. هر چهره مشهور و محبوبی که به دلایل ایدئولوژیک از این سازمان طرد می‌شد به وی.اُ.دی‌ها و سکوهای پخش مجازی می‌رفت و با ساخت آثاری که کمتر در معرض سانسور بودند مخاطبان دلزده از این سازمان را به سوی خود جذب می‌کرد.

صدا و سیما هم به جای تغییر رویه و بهبود عملکرد خود راه را در حذف دید تا در زمینی بدون رقیب به یکه تازی خود ادامه دهد. حکم تبرئه مدیر آپارات از شکایت سازمان صدا و سیما یک بار دیگر نشان داد دوران انحصارطلبی به پایان رسیده و دیگر نمی‌توان با نگاه ایدئولوژیک و استفاده از ابزار زور تنها رسانه رسمی کشور باقی ماند. مدیران سازمان هم بهتر است به جای پیش گرفتن رویه غلط حذف رقیب یک بار برای همیشه به این سوال پاسخ دهند که چرا با صرف این همه بودجه نمی‌توانند آب رفته را به جوی بازگردانند و مجدداً صدا و سیما را تبدیل به یک رسانه پرمخاطب کنند؟